

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-254
06.02.2015

Генеральному прокурору України

ЯРЕМІ В.Г.

Шановний Віталію Григоровичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит групи народних депутатів України (Семенухи Р.С. та інших, всього 25 депутатів), оголошений на засіданні Верховної Ради України 6 лютого 2015 року, для розгляду і надання відповіді авторам запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: на 5 арк. у 1 прим.

З повагою

В. ГРОЙСМАН

НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

01008, м. Київ, вул Грушевського 5

№ 48/050215

« 05 » лютого 2015 р.

Генеральному прокурору України
Яремі В.Г.

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо надання інформації про стан виконання
пункту 4 Постанови Верховної Ради України від 24 лютого 2014 року
№ 775-VII та проведення перевірки по факту
прийняття суддями Конституційного Суду України
Рішення № 13-рп/2008 від 26 червня 2008 року*

Шановний Віталію Григоровичу!

24 лютого 2014 року Верховною Радою України було прийнято Постанову № 775-VII “Про реагування на факти порушення суддями Конституційного Суду України присяги судді” (далі за текстом - Постанова). Ця Постанова набрала чинності з моменту її прийняття та даний час діє.

У Постанові Верховна Рада констатувала, що “30 вересня 2010 року Конституційний Суд України виніс Рішення №20-рп/2010 у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 року № 2222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України), яким у неконституційний спосіб, привласнивши повноваження Верховної Ради України, змінив Конституцію України”.

Відповідно до пункту 4 Постанови Генеральній прокуратурі України було доручено порушити кримінальне провадження **по факту прийняття Рішення Конституційного Суду України № 20-рп/2010** і притягти усіх винних осіб до відповідальності.

Разом з тим, вбачається, що Рішення Конституційного Суду України № 20-рп/2010 було останнім з кількох послідовних та взаємопов'язаних рішень Конституційного Суду, що дозволили повністю перекреслити здобутки Помаранчевої революції 2004 року та значною мірою обумовили трагічні події січня-лютого 2014 року.

З огляду на це, варто звернути особливу увагу на наступні факти та рішення, саме у системному зв'язку з якими необхідно проводити оцінку тих обставин, при яких суддями Конституційного Суду України було прийнято Рішення № 20-рп/2010.

Відповідно до пункту 1 резолютивної частини Рішення № 20-рп/2010

Конституційний Суд України вирішив, що Закон України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 року № 2222-IV не відповідає Конституції України “у зв’язку з порушенням конституційної процедури його розгляду та прийняття”.

За Рішення № 20-рп/2010 проголосували, зокрема, такі судді Конституційного Суду України, як:

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED] вич,
- [REDACTED]

Ці ж судді [REDACTED]

[REDACTED] 5 лютого 2008 року голосували за Ухвалу Конституційного Суду України № 6-у/2008, якою 102 народним депутатам було відмовлено у відкритті конституційного провадження у справі щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 року № 2222-IV. В обох конституційних поданнях (як у 2010 році, так і в 2008 році) народні депутати вказували одну й ту ж підставу для визнання Закону № 2222-IV неконституційним — Закон проголосовано з поправками, щодо яких був відсутній висновок Конституційного Суду України.

Проте на відміну від свого Рішення № 20-рп/2010 у 2010 році, судді [REDACTED]

[REDACTED] у 2008 році були переконані у відсутності правових підстав розглядати питання конституційності законів про внесення змін до Конституції: “Положення закону про внесення змін до Конституції України після набрання ним чинності стають невід’ємною складовою Конституції України – окремими її положеннями, а сам закон вичерпує свою функцію. З набуттям чинності Законом № 2222-IV його положення, оскаржені суб’єктом права на конституційне подання, є фактично положеннями Конституції України, прийнятої 28 червня 1996 року, яка діє в редакції Закону № 2222-IV” (пункт 3 мотивувальної частини Ухвали № 6-у/2008).

На підтвердження вказаної позиції судді [REDACTED]

[REDACTED] Ухвалою № 6-у/2008 також відмовили у відкритті конституційного провадження у справі щодо конституційності Закону України “Про внесення зміни до розділу IV “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України “Про Конституційний Суд України” від 4 серпня 2006 року № 79-V, згідно з яким з юрисдикції Конституційного Суду України було вилучено вирішення питання щодо конституційності законів про внесення змін до Конституції України, що набрали чинності.

Отже, суддями Конституційного Суду України, у тому числі суддями [REDACTED]

було констатовано наявність специфічних особливостей правової природи законів про внесення змін до Конституції та їх суттєву відмінність від інших законів, які приймаються Верховною Радою України. Висновки суддів, наведені в Ухвалі № 6-у/2008, фактично означали, що юрисдикція Конституційного Суду поширюється **лише** на закони, які приймаються Верховною Радою відповідно до **пункту 3** статті 85 Конституції України, **та не поширюється** на закони, які Верховна Рада приймає, реалізуючи свої повноваження, передбачені **пунктом 1** статті 85 Конституції України.

Разом з тим, вже в червні того ж року за участі суддів був фактично скасований попередній правовий висновок про непідвідомчість Конституційному Суду України питань щодо конституційності законів про внесення змін до Конституції, сформований в Ухвалі № 6-у/2008. 26 червня 2008 року ці судді проголосували за Рішення № 13-рп/2008 у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення підпункту 1 пункту 3 розділу IV Закону України „Про Конституційний Суд України“ (в редакції Закону України від 4 серпня 2006 року № 79–V) (справа про повноваження Конституційного Суду України).

Відповідно до Рішення № 13-рп/2008 за Конституційним Судом України було визнано право конституційного контролю щодо законів про внесення змін до Конституції після набрання ними чинності.

Слід відзначити, що одночасно і за Ухвалу № 6-у/2008, і за Рішення № 13-рп/2008, крім суддів, також голосували судді

(станом на 2010 рік їх повноваження були припинені).

Поряд з цим, слід звернути увагу на мінливість правових позицій ще двох суддів Конституційного Суду, які голосували, як за Ухвалу № 6-у/2008, та і за Рішення № 13-рп/2008 та № 20-рп/2010. У 2008 році судді та були ще досить послідовними. Так, суддя в Окремій думці стосовно Рішення № 13-рп/2008 дотримується своїх попередніх поглядів та зазначає, що Рішення № 13-рп/2008 є таким, яке прийняте безпідставно. На особливу увагу заслуговують наступні його аргументи: “Конституційний Суд України ще у своєму Рішенні від 3 жовтня 1997 року № 4-зп відрізняв акти установчої влади від актів законодавчої. Закони України про внесення змін до Конституції України вносять до акта установчої влади нові норми і за своєю суттю є також актами установчої влади. Їх правова природа відрізняється від правової природи звичайних законів. Вони мають іншу юридичну силу, не підписуються Президентом України, він не має щодо них право вето. Ці закони мають чітке функціональне призначення, вони вносять конституційні норми в текст Конституції України. Це призначення підтверджується змістом такого повноваження Верховної Ради України, як „вносити зміни“ до Конституції України (пункт 1 частини першої статті 85), в той час як Верховна Рада України в якості органу законодавчої влади має

повноваження „приймати закони“ (пункт 3 частини першої статті 85). Закони про внесення змін до Конституції України після здійснення функції носія конституційних норм втрачають свою дію, лишаючись значимими лише історично. Тому логічно, що конституційні норми цього закону, набравши чинності, мають міститися лише в Конституції України і мати найвищу юридичну силу. Закон України „Про внесення змін до Конституції України“ є таким, що припинив діяти одночасно із набранням чинності донесеними ним до Конституції України новими конституційними нормами. Маючи історичну цінність, зазначений Закон не існує як регулятор суспільних відносин. В цілому, результатом розгляду цієї справи стало те, що Конституційний Суд України встановив собі право перевіряти положення Конституції України, що є неприпустимим”. У 2008 році жорстку, критичну позицію стосовно Рішення № 13-рп/2008 займала і суддя [REDACTED], яка в Окремій думці стосовно цього Рішення стверджувала: “Однією з особливостей змін до Конституції України є те, що після набрання ними чинності вони стають невід’ємною складовою Конституції України – окремими її положеннями, і набувають такої ж найвищої юридичної сили, як і всі інші її положення. Тобто закон України про внесення змін до Конституції України є лише способом внесення зазначених змін до цієї Конституції і з набранням ним чинності його положення в частині змін до Конституції України набувають її статусу. У зв’язку з цим такий закон не може перевірятися Конституційним Судом України на предмет конституційності, бо, інакше, Конституційний Суд України здійснюватиме конституційний контроль чинних норм Основного Закону України, акта установчої влади. Основним Законом України Конституційний Суд України не наділений повноваженнями конституційного контролю за діями установчої влади щодо порушення встановленої Конституцією України процедури розгляду, ухвалення або набрання чинності законом про внесення змін до Конституції України, який з набранням чинності вичерпав свою дію. Рішенням Конституційний Суд України вийшов за межі своїх повноважень і наділив себе додатковими, не передбаченими Конституцією України, повноваженнями щодо контролю за положеннями Конституції України та нечинними законами, що вичерпали свою дію”.

13 липня 2010 року 252 народними депутатами України було подано конституційне подання щодо конституційності Закону України “Про внесення змін до Конституції України” від 8 грудня 2004 року № 2222-IV. Регламент Конституційного Суду України, затверджений Рішенням Конституційного Суду України від 5 березня 1997 року (із змінами), чітко визначає алгоритм дій, якщо до Суду надходить конституційне подання, у якому порушуються питання, з яких Конституційний Суд України уже приймав рішення, давав висновок або приймав процесуальну ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження чи припинення конституційного провадження у справі: згідно § 11 Регламенту суб’єкту права на таке подання направляється відповідне повідомлення за підписом керівника Секретаріату Конституційного Суду України або його заступника, до якого додається копія відповідного рішення, висновку або процесуальної ухвали Конституційного Суду України.

Водночас, всупереч Регламенту судді [REDACTED]
[REDACTED]
підтримують відкриття конституційного провадження, та зрештою 30 вересня 2010 року судді Конституційного Суду України проголосували за визнання неконституційним Закону № 2222 та відновлення дії попередньої редакції норм Конституції України, які були змінені, доповнені та виключені Законом №2222.

надати інформацію про стан виконання пункту 4 Постанови Верховної Ради України від 24 лютого 2014 року № 775-VII, відповідно до якої Генеральній прокуратурі України було доручено порушити кримінальне провадження по факту прийняття Рішення Конституційного Суду України № 20-рп/2010 і притягти винних осіб до відповідальності;

Рішення № 13-рп/2008 від 26 червня 2008 року, на підставі якого суддям Конституційного Суду України було надано повноваження вирішувати питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) законів України про внесення змін до Конституції України, що набрали чинності.

(149) ~~Володимир~~ В.М. ~~Михайлюк~~
 (153) Підписувач Л.І. ~~Сидор~~
 Народні депутати України

(144) Еднак О.В.

737 Derzhenko 17

156 Костенко П.П.

128 Thomas T. M.

132 Купченко В. П.

438 Cornmen OL.

Рішення № 13-рп/2008 від 26 червня 2008 Конституційного Суду України було надано щодо відповідності Конституції України про внесення змін до Конституції України,

встановленому статтею 15 Закону України
аїни". *Лаврик О.В. О.Григор'єв* 13

Хорошо

2008/08/01

1. Троцкий Л. Д. (3-4)

Calceyx
Klymeis A.D. 143. 1

Аманова А. Т.

Бессонова Н. В. (136)
Муромцев Д. М. (136)

[Handwritten signature]

155 ~~Сысоев~~ Сысоев О.Р.

~~Сысоев~~ Сысоев В.М. (148)

142 ~~Р. Сысоев~~ Микоминичев И.В.

~~Р. Сысоев~~ Сысоев В.В.

152 ~~Сысоев~~ И.В. Сысоев

~~Сысоев~~ Сысоев И.М. (134)